

Hvornår begynder det?

af Karsten Vogel

Gennem Hans Scherfigs fornøjelige geografibog for børn »Vores lille land« havde jeg dannet mig et indtryk af Færøerne som en mængde ustrukturerede småøer, befolket af mænd med sjove huer, der bestandigt kravlede op og ned ad de fjeldsider, som dukkede op snart sagt alle steder til fare for folk og får.

Senere blev indtrykket af noget småt uddybet, da en af min storebrors skolekammerater som marinesoldat blev udstationeret på øerne, som nu også altid lå hyllet i tåge, så det nærmest var forunderligt, at man ikke hele tiden skvattede ud over de stejle klippesider, der rykkede tættere og tættere ind på de efterhånden ganske fåtallige indbyggere.

Stadig er det en central oplevelse for mig:

Man ser i et atlas: så lille, så lille. Så køber man det grønne kort, som enhver

turist straks MÅ anskaffe sig på ankomstdagen: Lítla Dímun er stadig ingenting. Senere på det store 1:50.000-kort er fx Tröllhövdi ganske lille. Ja selv på målebordsbladet: skær og holme nord for Vestmanna blot krydser i havet.

Men når man er der: Et mægtigt land. Tröllhövdi en mægtig TING, når man sejler rundt om den, krydserne stenkolosser af umådelige dimensioner.

Det er nok især mødet med Færøerne, der har givet mine oplevelser på en lang række områder den dimension. At når først man er der, så er det ikke til at forstå så stort det er.

Det gælder også al musik. Og det gælder musiklivet på Færøerne. Man har fortalt mig, at en gang i 60'erne skal der have været noget i retningen af 50 pigtrådsorkestre på øerne. Et pr. 1000 indbyggere.

Også i dag er der uoverskueligt mange orkestre. Uoverskueligt også fordi musikere her lader sig kombinere i alle tænkelige variationer uden at nogen af den grund synes, de mister deres identitet.

Dimensionsoplevelsen skal nu ikke umiddelbart oversættes til genialitet eller niveau.

Færøernes musikliv er i dag stort, blomstrende, imponerende, varieret og tiltrækkende. Men også afhængigt af færøsk livsstil. Det vil i mange tilfælde

sige: dejligt at være midt i, men ikke nødvendigvis forløsende oplevet på afstand.

På Færøerne er der en nøje sammenhæng mellem alle livsmønstrrets enkeltdele. Mellem folk og vejr. Mellem natur og samvær. Mellem had og kærlighed. Mellem reaktion og vejlængder. Mellem kostvaner og selskabelighed. Mellem øl og kristendom. Mellem vindretning og mødedisciplin. Det er ikke mindst derfor, det er så svært at tage derfra efter et kortere eller længere besøg.

Og det er ikke mindst derfor, det er temmelig urimeligt at bedømme et færøsk orkester på en koncertscene i København. Man får jo kun halvdelen på den måde.

Første gang jeg besøgte landet som solist med lokalt orkester var i 1976. Tak til Roland Thomsen for ikke blot at have tabt penge på Burnin Red Ivanhoe i Tórshavns idrætshal i 1971 men også for at have formidlet denne kontakt. Selv om det var et gedigent stykke arbejde, der skulle præsteres ved den lejlighed. Ingen var bemærkelsesværdigt ædru ved det første øklklubjobs start. Og det kunne da ikke være vigtigere at begynde næste nummer end at fortsætte snakken med Páll, som netop var kommet forbi det lille hjørne af lokalet, hvor musikken var trængt sammen. Eller tempoet? Hvad er der nu galt med, at det kun er det halve efter et

par minutter, når det nu er meget lettere?

Jeg var træt.

På 14 dage mærkedes megen fremgang. Og idag er det f.eks. sjældent, at færøske musikere er synderligt berusede, når jobbet er FÆRDIGT!

Det var også en herlig aften i det nu nedrevne Perlan for nogle år siden, da der var sådan en blandet swingaften. Klokken 9–10 stykker skulle det vel begynde, og publikum var ret tidligt på færde denne aften. Temmelig mange piger forøvrigt, og det er altid et godt tegn for aftenens stemningsmæssige forløb. Men hvor var vores bassist? Det fik vi at vide et godt stykke over midnat, da han ikke kunne komme gennem døren med sin baskasse, fordi det var umuligt ikke at få den til at sidde på tværs. Til gengæld spillede han så også kun 2½ nummer, førend han syntes, at det måtte gøre det for den aften. Men det var alligevel en herlig aften, for folk var glade både med og uden musik, for det var jo det, man var kommet for at være.

Så er mødedisciplinen hos det fynske orkester *Bror Smart** dog langt bedre. Men publikum har også deres stil. Vi var klar til at spille ved 10-tiden i koncerthuset ud over vandet i Fugleljord. Men man begynder ikke at spille, før end der er mindst lige så mange i salen som på scenen. Og dog, regler kan der slækkes på, når nød tvinger, og om-

kring klokken 12 havde de to henne i hjørnet jo ventet i over en time, så vi gik i gang. Så kom der også to mere. Og

at en musiker spiller trommer med det ventende orkester, end at han spiller skak med sin far?

Karsten Vogel har jævnligen spillet med færøske musikere, bl.a. i »Fagrir Fuglar« (foto Arne Kjær)

fem til. Og yderligere syv. Klokken 1 var lokalet fyldt. Klokken 2 var der lige så mange udenfor. Og det var kun med besvær, vi ved 4–5 tiden kunne forlade det aldeles overfyldte område uden for koncerthuset. Det var en dejlig aften.

Er mødedisciplin en central faktor i Færøernes musikliv? Er det vigtigere,

Har musik mening, når den betragtes uafhængigt af sin sammenhæng?

□

* Blues-rock orkester fra Odense, som Karsten Vogel har spillet med, bl.a. på Færøerne.